

Gemex

- ETT SNABBARE SÄTT ATT LÄGGA PÅ EN REM

I Fors kartongfabrik, som tillhör Stora Enso, har man under de senaste fyra åren lyckats sänka förbrukningen av kilremmar till fabriken remdrifter med cirka 40 procent. Man har också minskat avbrotten och störningarna i produktionen orsakade av krånglande remdrifter med mellan 70 och 80 procent.

Genom detta har verkningsgraden och därmed produktiviteten i anläggningen höjts, samtidigt som tiden för att underhålla remdrifterna sjunkit, från timmar till minuter. Orsaken? Fabriken har installerat ett system där motor och remskiva som ska driva någon maskin, är fast monterade på en enhet som kallas "hylla". När hyllan installerats, är alla komponenter korrekt linjerade och uppriktade. Någon ny uppriktning behövs inte eftersom systemet läses mekaniskt. Vid en eventuell efterjustering korrigeras remmarnas spänning enkelt med några pumpslag med en hydraulpump. Det korrekta hydraultrycket anges på en skylt i anslutning till varje motor. Systemet

som heter Gemex, är utvecklat av Gema Industri AB i Gällivare.

De viktigaste först

Sedan 1998 har man i fabriken i Fors installerat ett drygt tjugotal system.

– Det var naturligt att börja på de allra viktigaste positionerna, säger Kurt Forsman, som är mek.chef vid fabriken.

Med det menar jag sådana där ett haveri leder till att butiken måste stänga, som trycksilar, massafilter, vakuumpumpar och liknande. Erfarenheterna av de system som hittills installerats är mycket, mycket goda, säger han och ler stort. Underhållsfolket älskar dem, fortsätter han, och de blir säkert ännu gladare i framtiden. I fabriken mekaniska standard ska i fortsättningen alla motorer från 45 kW och uppåt ha Gemex-systemet.

Lärt oss mycket

– Övergången från traditionellt installerade remdrifter till de nya, har varit lärorik, anser Kurt Forsman. En del lärdomar gjorde nog litet ont i början. Reaktioner som: "Skulle inte jag veta hur tusan man spänner en rem? Jag som gjort det i tjugo år?", var inte helt ovanliga. Det svider när man får klart för sig att det man tror är rätt, faktiskt är helt galet. Men resultaten är entydiga. Bara några exempel: Ett rembyte tar numera mellan tio och tjugo minuter. Tidigare kunde det ta

Enligt Kurt Forsman har tidsåtgången för ett rembyte sjunkit drastiskt. Förr kunde det ta upp till en halv dag. Nu handlar det om tio till tjugo minuter även på en sådan här drift, som driver en tjockmassasil.

upp till en halv dag. Tidsvinsten är betydelsefull, eftersom det kostar 80.000-90.000 kronor per timme att ha vår stora kartongmaskin KM3 stående.

Rembytet är numera en lätt operation som utan vidare kan göras under ordinarie stopp. Ingen gruvar sig längre för det. Vi har också installerat helt nya remskydd. Tidigare var de varken öppningsbara eller lätta att montera bort vilket ställde till problem för underhållspersonalen och gjorde ont i både ryggar och knän.

Nu har remskydden lätt öppnade dörrar. På en del ställen är remdriften helt öppen, men omgiven av staket med grindar. Det är lätt att komma åt och kontrollera remmarna, och de kyls också bättre.

– Vi har också infört ett rullande schema för underhåll i vilket vi kontrollerar samtliga drifter vid planerade stopp, något som visat sig mycket effektivt.

Spar mycket energi

– Snedslitna remskivor och tidigt utslitna remmar var tidigare problem, berättar Kurt Forsman vidare. Det är

de knappast numera. På det sättet minskar vi också energiförbrukningen, då en motor som står snett kostar stora mängder energi. Står den litet snett är förlusten runt fem procent, står den mer snett tappar du så mycket som tjugo procent.

Har remmarna rätt spänning, slirar de inte. Eftersom alla grejerna då arbetar med rätt varvtal och på rätt sätt, ökar naturligtvis också produktiviteten. Jag menar att det inte är någon slump att vi brukar slå produktionsrekord i fabriken.

– Några saker till bara, säger Kurt Forsman. Vi har i det vardagliga underhållet lärt oss att ta en extra titt på sådana saker som vi tror att vi kan. Hittar vi en snedsliten remskiva, så nöjer vi oss inte med att den är sned, utan försöker ta reda på varför. Det finns alltid någon orsak. Remdrift kan synas vara både gammalmodigt och allt för enkelt för att riktigt tas på allvar i underhållet. Så är det inte. Remdriften är den enklaste, billigaste, tygaste och mest förlåtande metoden att driva maskiner. Rätt hanterad är den oslagbar.

TEXT & BILD HÅKON DAHLÖF

Underhållsarbetet underlättas också av helt nya remskydd. Remmar och skivor är lätta att kontrollera och komma åt, genom lätt öppnade dörrar och grindar.